

Література

Петров А. М. М'ясознавство з основами технології м'ясопродуктів : підручник / А. М. Петров ; пер. з рос. Оксюк Й. - Харків : Держсльгосвидав, 1932. - 314 с.

БІБЛІОГРАФИЧЕСКИЙ ОБЗОР УЧЕБНИКА ПРОФЕССОРА ХАРЬКОВСКОГО ВЕТЕРИНАРНОГО ИНСТИТУТА А. М. ПЕТРОВА «МЯСОВЕДЕНИЕ С ОСНОВАМИ ТЕХНОЛОГИИ МЯСОПРОДУКТОВ » 1932 ГОДА ИЗДАНИЯ

Свириденко Г. В., директор научной библиотеки, galina@hdzva.edu.ua
Харьковская государственная зооветеринарная академия, г. Харьков

Аннотация. В статье сделан библиографический обзор учебника профессора Харьковского ветеринарного института А.М. Петрова «Мясоведение с основами технологии мясопродуктов» 1932 года издания. Книга находится в уникальном фонде научной библиотеки Харьковской государственной зооветеринарной академии и является первым учебником на украинском языке по ветеринарно-санитарной экспертизе, разрешенным методсектором Наркомпросвещения к употреблению как учебник для сельскохозяйственных вузов.

Ключевые слова. Петров, Харьковский ветеринарный институт, мясоведение, ветеринарно-санитарная экспертиза, библиографический обзор, уникальный фонд, технология мясопродуктов, Украинская книжная палата.

BIBLIOGRAPHIC REVIEW OF THE TEXTBOOK "MEAT STUDY WITH THE BASIS OF TECHNOLOGY OF MEAT PRODUCTS" BY A.M. PETROV, PROFESSOR FROM KHARKIV VETERINARY INSTITUTE THAT WAS PUBLISHED IN 1932

Galina Sviridenko, galina@hdzva.edu.ua, Director of the Scientific Library
Kharkiv State Zooveterinary Academy, Kharkiv

Summary. Bibliographic review of the textbook "Meat study with the basis of technology of meat products" by O.M. Petrov, professor from Kharkiv veterinary institute that was published in 1932 was conducted. The book is in the unique fund of scientific library of Kharkiv state zooveterinary academy and it is the first book in the Ukrainian language in veterinary and sanitary expertise that was allowed by Narkom educative sector method to use as a textbook for agricultural institutes.

Key words: Petrov, Kharkiv veterinary institute, veterinary and sanitary expertise, bibliographic review, unique fund, technology of meat products, Ukrainian book chamber.

УДК 636.09:614.31(092)

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДОМОГО ВЕТСАНЕКСПЕРТА АНАТОЛІЯ МИХАЙЛОВИЧА ТРУША

Бусол Л.В., к.вет.н, доцент (lesay.busol@ukr.net)
Головко Н.П., к.вет.н, старший викладач (natalia-golovko0911@ukr.net)
Бондаревський М. М. к.вет.н, доцент
Цивірко І.Л., к.вет.н, доцент (tsivirko2309@i.ua)

Харківська державна зооветеринарна академія, м. Харків

Анотація. В статті викладено науково-педагогічна діяльність кандидата біологічних наук, доцента кафедри ветеринарно-санітарної експертизи та судової ветеринарної медицини, Харківської державної зооветеринарної академії Труша Анатолія Михайловича.

Ключові слова: науково-педагогічна діяльність, ветеринарно-санітарна експертиза, Харківський зооветеринарний інститут, Харківська державна зооветеринарна академія.

Анатолій Михайлович Труш народився 17 червня 1956 року в селищі Черкаському Славянського району, Донецької області.

**Рис. 1, 2. Слухачі курсів з підвищення кваліфікації
(ветсанексперти ДЛВСЕ, ветеринарна міліція).**

Після закінчення Харківського зооветеринарного інституту з 1978 по 1981 роки працював головним ветеринарним лікарем господарства «Знамя труда», Новооскольського району, Білгородської області.

З 1981 року працював у Харківському зооветеринарному інституті на посаді старшого наукового співробітника та керівника відділу навчальної практики.

Протягом трьох років (з 1984 по 1987) проходив цільову аспірантуру в Алматинському зооветеринарному інституті на кафедрі ветеринарно-санітарної експертизи з основами технології продуктів тваринництва під керівництвом заслуженого діяча науки та техніки республіки Казахстан, доктора ветеринарних наук, професора Н. Ф. Шукліна. Після закінчення аспірантури успішно захистив кандидатську дисертацію на тему «Ускоренный метод убоя, переработки животных и консервирования их туш в полевых условиях при тяжелых и смертельных радиационных поражениях» за спеціальностями 03.06.01 – радіобіологія та 16.06.06 – ветеринарна санітарія в спеціалізований Раді

Казанського науково-дослідного ветеринарного інституту. У 1988 році йому було присвоєна вчена ступінь – кандидата біологічних наук.

Після закінчення аспірантури, повернувшись у рідні стіни інституту, заражований на посаду асистента кафедри технології продуктів тваринництва і ветсанекспертизи. У 1991 році вибраний на посаду старшого викладача кафедри, а у 1995 році – вибраний за конкурсом на посаду доцента кафедри технології продуктів тваринництва і ветсанекспертизи, а згодом очолив її.

Певний час працював на посаді (1999–2002 рр) проректора з підвищення кваліфікації Харківської державної зооветеринарної академії.

З 2006 року кафедра ветеринарно-санітарної експертизи, санітарії і гігієни продукції тваринництва існує як самостійний підрозділ Харківської державної зооветеринарної академії. Посаду завідувача очолив вперше Анатолій Михайлович Труш. На той час відомий ветеринарно-санітарний експерт з питань якості та безпечності продукції тваринництва, судовий експерт Міністерства Юстиції України.

Рис. 3, 4. Під час роботи на кафедрі ветеринарно-санітарної експертизи, санітарії і гігієни продукції тваринництва.

Анатолій Михайлович являється автором понад 180 наукових праць, 12 патентів України на корисну модель, 12 навчально-методичних посібників тощо, які присвячені актуальним аспектам досліджень у ветеринарно-санітарній експертизі.

Нажаль 10 травня 2017 року наш вчитель, наставник і колега пішов із життя. Колектив кафедри ветеринарно-санітарної експертизи та судової ветеринарної медицини дякує долі за можливість працювати з чуйною людиною та фахівцем з великої літери.

Протягом 30-річної науково-педагогічної діяльності Анатолій Михайлович не лише випустив не одну сотню фахівців з ветеринарно-санітарної експертизи, а й підтримував з ними професійні зв'язки. Деякі спогади його вдячних учнів ми вважали за потрібне включити в цю статтю.

Рис. 5. Разом з кураторською групою.

Подчасова І. В. – офіційний лікар ветеринарної медицини; Головачова М. В., Чернова І. В., Вакуленко А. В. – лікарі ДЛВСЕ ринків:

«Ми закінчили магістратуру за спеціальністю лікар ветеринарної медицини в 2005 році. Кваліфікаційну роботу виконували під керівництвом доцента Анатолія Михайловича Труша. Приємно вразило відношення до нас Анатолія Михайловича – ставився до нас як до колег, вже сформованих спеціалістів. Поряд з тим, не дивлячись на різні матеріали та методи робіт, Анатолій Михайлович детально та професійно підійшов до вирішення поставлених задач досліджень і написанні праць. Зверталися до нього за професійною порадою і після закінчення академії та завжди мали змогу отримати професійну висококваліфіковану пораду. Ми згадуємо його як, насамперед, відкриту, добру та чуйну людину.»

Хорошилова Т. А., Нестеренко Н. П. – офіційні лікарі ветеринарної медицини: «Анатолій Михайлович викладав курс лекцій і проводив лабораторні заняття з курсу «Ветеринарно-санітарна експертиза, стандартизація та сертифікації продукції тваринництва». Аудиторні заняття проводилися не тільки на професійному рівні, а й у особливій атмосфері – доброзичливості. Особливо запам'яталися виїзні заняття в умовах виробництва і те, з якою повагою працюючі фахівці

Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини

ветеринарної медицини відносилися до Анатолія Михайловича.»

Коломієць Ю. В. – к. вет.н., лікар ветеринарної медицини ДЛВСЕ №1, м. Харків: «Мені пощастило знати Анатолія Михайловича Труша не лише як високопрофесійного викладача, а й як старшого колегу. У свій час, завдяки його умінню донести до аудиторії важливість визначення показників якості, безпечності та санітарної оцінки харчових продуктів я визначився з подальшим місцем працевлаштування. За роки роботи на кафедрі ветеринарно-санітарної експертизи та судової ветеринарної медицини завжди знаходив з боку Анатолія Михайловича розуміння та підтримку, а інколи, зважаючи на обставини, і обґрунтовану критику. Під час зустрічей з однокурсниками та випускниками академії ми згадуємо Анатолія Михайловича, як висококваліфікованого спеціаліста та згадуємо доброзичливі моменти спілкування з ним.»

Династію лікарів ветеринарної медицини сім'ї Труш продовжують його син і донька. Анатолій Михайлович всіляко підтримував і гордився їхнім вибором професії.

Колектив кафедри, разом із його сім'єю формує бібліотеку, яку буде названо в честь А. М. Труша. Ми впевнені, що саме через авторські видання та книги з особистої бібліотеки вченого майбутні фахівці матимуть змогу мати уявлення та зберігати пам'ять про професіонала в області ветеринарно-санітарної експертизи.

НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ИЗВЕСНОГО ВЕТСАНЕКСПЕРТА АНАТОЛИЯ

МИХАЙЛОВИЧА ТРУША

Бусол Л.В., к.вет.н., доцент

Головко Н.П., к.вет.н., старший преподаватель,

Бондаревский Н. М. к.вет.н., доцент

Цивирко И.Л., к.вет.н., доцент

Харьковская государственная зооветеринарная академия, г. Харьков

Аннотация. В статье изложена научно-педагогическая деятельность кандидата биологических наук, доцента кафедры ветеринарно-санитарной экспертизы и судебной ветеринарной медицины Харьковской государственной зооветеринарной академии Труша Анатолия Михайловича.

Ключевые слова: научно-педагогическая деятельность, ветеринарно-санитарная экспертиза, Харьковский зооветеринарный институт, Харьковская государственная зооветеринарная академия.

SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL ACTIVITY OF THE WELL-KNOWN VETSANEKSPERT ANATOLY MIHAYLOVICH TRUSH

Busol L.V., candidate of Veterinary science, the senior lectures (lesay.busol@ukr.net)

Holovko N.P., candidate of Veterinary science, (natalia-golovko0911@ukr.net)

Bondarevsky M.M., candidate of veterinary science, the senior lectures

Tsivirko I.L., candidate of Veterinary science, the senior lectures (tsivirko2309@i.ua)

Kharkiv state vzooeterinary academy, Kharkiv

Summary. Anatoly Nikolayevich Trush was born on June 17, 1956 in the village of Cherkasy, Slavyanskogo district of the Donetsk region.

After graduating from the Kharkiv zooeterinary Institute from 1978 to 1981 he worked as the Chief Veterinary Officer of the " Banner of Labor " of the Novoskilsky District of the Belgorod Region.

Since 1981 he has been working at the Kharkiv Zooveterinary Institute as Senior Researcher and Head of the Department of Educational Practice.

Рис. 6. Разом з колективом кафедри ветеринарно-санітарної експертизи та судової ветеринарної медицини.

For three years (from 1984 to 1987), he was a graduate student at the Almaty Veterinary Institute at the Faculty of Veterinary and Sanitary Expertise on the Basis of Animal Production Technology under the guidance of the Honored Scientist and Technician of the Republic of Kazakhstan, Doctor of Veterinary Science, Professor N. F. Shuklin. After graduating from the university, he successfully defended his Ph.D. thesis. Thesis for a candidate degree in biological sciences by specialty 03.06.01 - Radiobiology and 16.06.06 - Veterinary sanitation in the specialized council of the Kazan Research and Production Complex "Accelerated method of slaughter, processing of animals and preservation of their carcasses in field conditions in severe and fatal radiation damage" "Scientific Veterinary Institute. In 1988 he was awarded the title of a Ph.D. in Biological Sciences.

After graduating from the postgraduate studies, he returned to the institute and was enrolled as an assistant in the technology department of livestock production and veterinary examinations. In 1991, he was elected to the position of assistant professor of the department, and in 1995 - he was elected to the post of assistant professor of technology of products of animal husbandry and veterinary expertise, and subsequently headed him.

For some time he worked as a vice rector for advanced training at the Kharkiv State Veterinary Academy (1999-2002).

Since 2006, the Department of Veterinary and Sanitary Expertise, Sanitation and Animal Hygiene is an independent unit of the Kharkiv State zooveterinary Academy. The head of the post was first headed by Anatoly M. Trush. At that time, a veterinarian and sanitary expert on the issues of quality and safety of livestock products, a court expert from the Ministry of Justice of Ukraine, was known.

Anatoliy Mikhailovich is the author of more than 180 scientific works, 12 patents of Ukraine on utility model, 12 teaching aids, etc., which are devoted to the actual aspects of research in veterinary and sanitary expertise.

Unfortunately, on May 10, 2017, our teacher, mentor and colleague died. Employees of the Department of Veterinary and Sanitary Expertise and Forensic Veterinary Medicine thank the fate for the opportunity to work with a sensitive person and a specialist with a capital letter.

Key words: scientific and pedagogical activity, veterinary and sanitary examination, Kharkiv zooeterinary Institute, Kharkiv state zooeterinary academy.

УДК 378.124.4(092)

ЖИТТЕВІЙ ШЛЯХ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЮГАЙ НІНИ ОПАНАСІВНИ

Цивірко І.Л., к.вет.н, доцент (tsivirko2309@i.ua)

Бусол Л.В., к.вет.н, доцент (lesay.busol@ukr.net)

Головко Н.П., к.вет.н, старший викладач (natalia-golovko0911@ukr.net)

Харківська державна зооветеринарна академія, м. Харків

Анотація. В статті проаналізовано життєвий шлях та етапи науково-педагогічної діяльності кандидата біологічних наук, доцента кафедри ветеринарно-санітарної експертизи та судової ветеринарної медицини, Харківської державної зооветеринарної академії Югай Ніни Опанасівни.

Ключові слова: життєвий шлях, науково-педагогічна діяльність, ветеринарно-санітарна експертиза.

Ніна Опанасівна Югай народилася 21 жовтня 1941 році в селі Єрзівка, Туринського району, Свердловської області. Мати Голишева К. М. працювала у колгоспі, батько Голишев О. Ф. працював в селищній раді. У 1943 році батько був призваний у лави Радянської армії. Нажаль у цей же рік він мужньо загинув захищаючи Вітчизну. Ніна Опанасівна найменша серед чотирьох дітей в родині. Вона мріяла після восьмого класу поступити у ветеринарний технікум, але її брат настояв щоб вона закінчила десять класів та вступила до інституту.

У 1959 році вона поступила у Свердловський сільськогосподарський інститут на факультет ветеринарної медицини, де і познайомилася з однокурсником Константином Дмитрійовичем Югайом, а через 5 років спілкування вони одружилися. У цьому ж році Югай Н.О. закінчила інститут.